

Aan de leden van de gemeenteraad

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
3032434

Datum
20 januari 2023

Contactpersoon
W.P. Kaandorp

Team Beleidsadviseurs en
ondersteuning Ruimte

Onderwerp
Ontwikkelperspectief Bentwoud

Geachte leden van de raad,

Het Bentwoud is een recreatiegebied gelegen tussen Zoetermeer, Alphen aan den Rijn en Waddinxveen, waarvan de basisinrichting in 2016 is afgerond. Het gebied is in gedeeld eigendom van Staatsbosbeheer en de Provincie Zuid-Holland. Het beheer en de ontwikkeling vindt plaats in nauwe samenwerking met de gemeenten Alphen aan den Rijn, Zoetermeer en Waddinxveen. Afstemming hierover vindt plaats in het bestuurlijk overleg Bentwoud.

In het kader van de aanleg zijn afgelopen jaren 2,5 miljoen bomen en struiken geplant en is 80 kilometer aan wandel- en fietspaden aangelegd. Het gebied heeft zich inmiddels ontwikkeld tot een flink bos dat kan rekenen op een groeiend aantal bezoekers. Daarmee is het een gebied met potentie als onderdeel van het aanbod recreatiegebieden en natuur in Zuid-Holland. Ondanks dat het gebied nog jong is, is het Bentwoud nu al een thuis voor zeer veel wilde soorten flora, fauna en schimmels. Zo broeden er bijvoorbeeld al 68 soorten broedvogels, waaronder soorten als roerdomp, bruine kiekendief, havik en ijsvogel. Daarnaast is het gebied met 61 soorten wilde bijen een parel in het Bijenlandschap, groeien er al zes verschillende soorten orchideeën en hebben zoogdieren als de vos, hermelijn, de bunzing en het ree het Bentwoud gevonden.

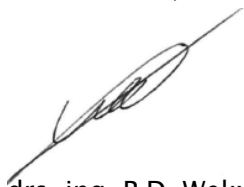
Het gebied is echter nog lang niet af en zal zich de komende jaren nog volop ontwikkelen. In het bestuurlijk overleg Bentwoud is vastgesteld dat het noodzakelijk is om richting te geven aan die ontwikkeling. Daarom is opdracht gegeven tot het opstellen van een Ontwikkelperspectief Bentwoud. Dit perspectief is afgelopen periode met grote betrokkenheid van verschillende stakeholders in het gebied opgesteld, waaronder de Vrienden van Bentwoud en het gebruikersplatform Bentwoud. Bijgevoegd treft u dit perspectief aan.

Het ontwikkelperspectief is op 12 september 2022 besproken in de Stuurgroep Bentwoud. Het bestuurlijk overleg Bentwoud beschouwt dit perspectief als richtinggevend voor het opstellen van het uitvoeringsplan voor het Bentwoud voor de komende jaren. In het overleg is afgesproken dat op basis van het perspectief naast het uitvoeringsplan ook een toetsingskader zal worden uitgewerkt voor het afwegen van (toekomstige) externe initiatieven voor het Bentwoud. In de praktijk is gebleken dat hieraan behoefte bestaat. Alvorens het bestuurlijk overleg zal overgaan tot het opstellen van het uitvoeringsplan en het toetsingskader wil zij graag de gemeenten en de provincie in de gelegenheid geven om, mede op basis van het ontwikkelperspectief, gerichte input mee te geven.

In verband hiermede stellen wij u voor om in maart een informatiemarkt te houden om het ontwikkelperspectief te bespreken. Ter inspiratie hebben wij alvast enkele onderwerpen vanuit Alphens perspectief opgenomen in bijgevoegde memo. Uw input zal de portefeuillehouder namens het college vervolgens inbrengen in volgende overleggen van de stuurgroep Bentwoud.

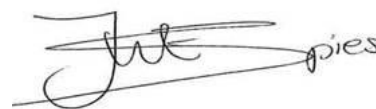
Naast het uitvoeringsplan wordt gewerkt aan een nieuwe samenwerkingsovereenkomst om het beheer te regelen. Om de beheerkosten in beeld te brengen is gebruikt gemaakt van het Terrein Beheer Model (TBM). Uit de berekening blijkt dat de huidige structurele beheergelden zoals deze door de betrokken gemeenten en Staatsbosbeheer beschikbaar zijn, deze kosten niet dekken. Bij het opstellen van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst worden afspraken rond de beheergelden daarom tegen het licht gehouden om te komen tot structurele dekking van de beheerlasten voor het Bentwoud.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,
de secretaris,

drs. ing. P.D. Wekx MBA

de burgemeester,

mr. drs. J.W.E. Spies

Bijlagen:

1. Ontwikkelperspectief Bentwoud (versie 21 juli 2022)
2. Input uitvoeringsplan Bentwoud

Bijlage: memo onderwerpen voor informatiemarkt Ontwikkelperspectief Bentwoud

Voor de gemeente Alphen aan den Rijn is het Bentwoud als ABBA-icoon een uniek gebied voor natuur en recreatie binnen de gemeentegrenzen. Voor de uitvoeringsagenda van Provincie Zuid-Holland ziet de gemeente een aantal ontwikkelingen voor zich. Onderstaand treft u deze niet-limitatieve lijst met punten ter overweging aan.

Recreatieconcentratiepunt

In het bestemmingsplan Bentwoud (2008)¹ is voorzien in een recreatieconcentratiepunt waar de centrale bebouwde voorzieningen van het Bentwoud gesitueerd kunnen worden. De ontsluiting van het recreatieconcentratiepunt vindt plaats via de nieuw aangelegde rotonde ter hoogte van de N209, Bentwoudlaan en Boslaan in Benthuizen. Verder biedt het bestemmingsplan mogelijkheden voor dagrecreatieve voorzieningen, inclusief horeca. Wat betreft horeca wordt gedacht aan een uitspanning, waarin een café-restaurant met terras kan worden gevestigd. Met betrekking tot de dagrecreatieve voorzieningen wordt gedacht aan een informatie- of bezoekerscentrum, een locatie voor fiets- en kano- of roeibootverhuur, een manege. Om sturing te kunnen geven aan de schaal van genoemde voorzieningen, wordt met een maximaal bebouwingsoppervlak gewerkt van 4.000 m². Daarnaast kan het recreatieconcentratiepunt worden benut voor de inrichting van de openbare ruimte (parkeren, verblijfsgebied, groenvoorzieningen, terrassen etc.).

Overweging:

Om het Bentwoud meer 'op de kaart te zetten' vraagt het recreatieconcentratiepunt om een hierbij passende voorziening dat aansluit bij de in de omgevingsvisie 'Groene gemeente met lef!' uitgesproken ambitie om toerisme en recreatie te bevorderen in het Bentwoud. Een hotelvoorziening met eventueel aanvullende voorzieningen (zoals wellnessresort c.a.) wordt binnen het Bentwoud passend geacht. Een dergelijke voorziening kan een spin-off effect hebben voor het Bentwoud en omgeving, waarbij als randvoorwaarde wordt meegegeven dat een dergelijke voorziening structureel dient bij te dragen aan de exploitatie in de beheerslasten van het Bentwoud en/of zorgdraagt voor uitbreiding van bosareaal van het in te leveren openbaar gebied.

Recreatieconcentratiepunt Bentpoort

M. van der Spek Materieel B.V. is eigenaar geworden van de planlocatie Bentpoort in het Bentwoud. Deze percelen ter grootte van ca. 3 ha liggen ten westen van de noordelijke ingang van het Bentwoud. Een doorontwikkeling van deze plek tot een recreatieconcentratiepunt met extra parkeergelegenheid is in overeenstemming met de 'Notitie aanpak randen Bentwoud; spelregels Hogeveenseweg, Benthuizen' (2016). Ook is het initiatief in lijn met de Omgevingsvisie 'Groene gemeente met lef!', waarin het Bentwoud als één van de recreatieve

¹ In 2018 is het bestemmingsplan neutraal omgezet in een beheersverordening, waarin de wijzigingsbevoegdheden zijn geschrapt, omdat deze niet zijn toegestaan in een beheersverordening.

hotspots is benoemd om dagtoerisme te promoten. De Bentwoud-rand is in de Omgevingsvisie gemarkeerd als zoekgebied voor groen en (verblijfs)recreatie. Een horecapunt kan als een katalysator werken voor het gebruik van het Bentwoud.

Overweging:

De ontwikkeling van Bentpoort is in overeenstemming met het Ontwikkelingsperspectief. In het uitvoeringsplan dient deze ontwikkeling te worden meegenomen.

Landgoederenzone

Een landgoed kan een bijdrage leveren aan het toevoegen van nieuwe natuur en verbetering van ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit van het gebied. Nieuwe landgoederen zijn een vorm van 'rood voor groen', waarbij een beperkte bouwmogelijkheid kapitaal genereert het voor natuurontwikkeling. Landgoederen onderscheiden zich van andere particuliere terreinen doordat ze voor 90% voor het publiek toegankelijk zijn en zo aansluiten bij de behoefte aan meer recreatiemogelijkheden.

Aan de Hogeveenseweg, ten oosten van de Gemeneweg, is een landgoed mogelijk gemaakt. Er is nog een mogelijkheid om een tweede landgoed te ontwikkelen.

Overweging:

In het uitvoeringsplan dient de ontwikkeling van twee landgoederen aan de Hogeveenseweg ten oosten van de Gemeneweg te worden herbevestigd. Realisatie van een landgoed dient plaats te vinden overeenkomstig de uitgangspunten van het 'Beleidskader nieuwe landgoederen' van Provinciale Staten van Zuid-Holland (november 2005).

Kleinschalig recreatiepark

Het Bentwoud ligt midden in het Groene Hart, een meer dan uitstekende locatie is voor verblijfsrecreatie. Het bos kan meerwaarde krijgen voor meerdaagse recreanten wanneer er ook een kleinschalig recreatiepark mogelijk wordt gemaakt, bij voorkeur aan de randen van het Bentwoud, waar nu nog bedrijven zijn gevestigd met een relatief groot grondoppervlak. Bij dergelijke ontwikkelingen staan het versterken van de biodiversiteit of landschapsherstel, natuurinclusief en duurzaamheidsdoelstelling van de gemeente voorop.

Overweging:

In het uitvoeringsplan dient de ontwikkeling van een kleinschalig recreatiepark (met bijvoorbeeld 30 tot maximaal 50 recreatiewoningen) mogelijk te worden gemaakt, waarbij als randvoorwaarde wordt meegegeven dat een dergelijke voorziening structureel dient bij te dragen aan de exploitatie in de beheerslasten van het Bentwoud en/of zorgdraagt voor uitbreiding van bosareaal van het in te leveren openbaar gebied.

Notitie randen van het Bentwoud (februari 2016)

In opdracht van de provincie Zuid-Holland is in maart 2014 een kwaliteitskader voor de doorontwikkeling na 2016 uitgebracht. Dit Kwaliteitsplan 'Bentwoud groeit verder' geeft aan

wat het doel is: het inspireren tot en het bieden van kwaliteitscriteria voor nieuwe initiatieven in het Bentwoud. Het plan kan worden gebruikt door particulieren en gebruikers om het zicht te houden op de kwaliteitsontwikkeling van het Bentwoud.

Voor de overheden, eigenaren en Staatsbosbeheer bieden de kwaliteitscriteria een handvat voor de toetsing van initiatieven. Zijdelijks is ook aandacht besteed aan de randen langs de Hogeveenseweg in Benthuizen. De 'Notitie aanpak randen Bentwoud; spelregels Hogeveenseweg, Benthuizen' is een uitwerking van het kwaliteitskader waarvoor de gemeente Alphen aan den Rijn verantwoordelijk is. Deze notitie is op 18 februari 2016 vastgesteld.

Overweging:

Deze notitie blijft onverminderd van kracht in aanvulling op het Ontwikkelingsperspectief. In het uitvoeringsplan dient hieraan aandacht te worden besteed.

Bereikbaarheid

Het Bentwoud ligt aan diverse provinciale wegen, te weten de N209 (west- en noordzijde) en N455 (noord- en oostzijde). Aan de westzijde is het Bentwoud voor langzaam verkeer bereikbaar met twee bruggen en een tunnel. De bereikbaarheid aan de noord- en westzijde voor langzaam verkeer is verre van optimaal, omdat de eenzijdige vrij liggende fiets- en wandelpaden niet aan het Bentwoud grenzen.

Overweging:

De veiligheid voor op- en afritten vraagt voor het langzaam verkeer hoger op de agenda zodat het Bentwoud overal veilig toegankelijk wordt. Daarnaast zal in een uitvoeringsprogramma expliciet aandacht besteed moeten worden aan de wandel- en fietsbereikbaarheid van het Bentwoud, alsmede aan de kwaliteit van de paden in het bos.